

**KAJAANIN KAUPUNGIN
KOULUTUSLIKELAITOS
TILINPÄÄTÖS 2024**





Sisällys

1. Toimintakertomus	3
1.1 Liikelaitoksen johtajan katsaus	3
1.2 Liikelaitoksen hallinto	3
1.3 Taloudellinen kehitys	5
1.4. Olennaiset tapahtumat	6
1.5. Liikelaitoksen henkilöstö	7
1.6. Ympäristöasiat	8
1.7. Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat seikat	9
2. Talousarvion toteutumisvertailu	10
2.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	10
2.2 Riskienhallinta	16
2.3 Sisäinen valvonta	17
2.4 Talousarvion toteuma, tuloslaskelma ja investointiosa	19
3. Tilinpäätöslaskelmat	21
3.1. Tuloslaskelma	21
3.2. Rahoituslaskelma	22
3.3 Tase	23
3.4 Tilikauden tuloksen käsittelyt	23
4. Tilinpäätöksen liitetiedot	24
4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	24
4.2. Tuloslaskelman liitetiedot	24
4.3. Taseen liitetiedot	25
4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	25
4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	26
4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	27
4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	27
4.6 Toimeksiantojen pääomat	28
5. Kirjanpitokirjat ja tositelajit	29
6. Tilinpäätöksen allekirjoitus	30



1. Toimintakertomus

1.1 Liikelaitoksen johtajan katsaus

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen vuosi 2024 oli yhtäältä työntäyteinen ja yhteisiin tavoitteisiin etenevä sekä toisaalta valtionosuusrahoituksen leikkausuutisten varjostama. Keskityimme toteuttamaan perustehtäväämme oppimisen, osaamisen ja sivistyksen mahdollistajana. Opetus- ja tukipalveluhenkilöstömme osaaminen ja vahva sitoutuminen työhönsä ovat keskeisiä tekijöitä perustehtävän toteuttamisessa. Saavutimme pääsääntöisesti meille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, mikä vaikuttaa osaltaan tulevien vuosien valtionosuusrahoituksen määräytymiseen. Vuotta sävytti kuitenkin epävarmuus erityisesti ammatillisen koulutuksen vuoden 2025 rahoituksesta.

Meille on tärkeää se, että jokainen opiskelija voi olla osaaja. Tuemme jokaista oppimaan omista lähtökohdistaan. Visiommme mukaan olemme vastuullisen tulevaisuuden tekijä, mikä toteutui vuonna 2024 esimerkiksi tutkintojen suorituksissa. Opiskelijat saivat eväät edetä unelmiensa työhön tai jatko-opintoihin. Kainuun ammattiopistosta KAO:sta valmistui vuoden aikana 1 168 koko tutkinnon suorittanutta ammattilaista tavoitteen ollessa 1 100. Suoritettuja tutkinnon osia oli yhteensä 9 174, kun tavoite oli 8 300. Kajaanin lukiosta sai valkolakkinsa 168 ylioppilasta, kun tavoittelimme 154 ylioppilastutkintoa.

Kainuun ammattiopiston KAO:n merkittävimpiä tapahtumia olivat sähköisten todistusten käyttöönotto, Kuusamon tilaratkaisun valmistelu, Suomussalmen Taitotehtaan toiminnan aloittaminen sekä useisiin opiskelijoiden osaamista ja työelämä- ja oppilaitosyhteistyötä edistäviin tapahtumiin osallistuminen. Kajaanin lukion olennaiset tapahtumat olivat puolestaan 20-vuotisjuhla ja osallistuminen edelleen Verkostosta laatua seutulukioihin -hankkeeseen, jonka toimet painotuivat vuoden aikana ensimmäisen arviointikierroksen toteuttamiseen ja kehittämiskohteiden havaitsemiseen. Laatustrategia ja jatkuvan parantamisen toimintamallit muodostavat yhteisen pohjan toisen asteen koulutuksen laadukkaalle ja vaikuttavalle järjestämiselle.

Edistimme vuonna 2023 päivitetyn strategiamme toimeenpanoa muun muassa uudistamalla organisoitumisen ja sen toimivuutta tukevan toimintasäännön, joka täydentää Kajaanin kaupungin hallintosääntöä toisen asteen koulutuksen osalta. Strategian toimeenpano jatkuu arjeksi edelleen vuonna 2025, ja samalla valmistaudumme hallitusohjelman mukaisesti toisen asteen koulutusten uudistuksiin, kuten oppimisen tukeen ja rahoitusjärjestelmämuutoksiin sekä ammatillisen koulutuksen vaikuttavuustavoitteisiin.

Käytimme saamamme rahoituksen tehokkaasti opetukseen ja ohjaukseen. Talouden toteuma mahdollisti varautumisen tulevaan, joten kirjasimme alas käyttöomaisuutta pienentämään tulevien vuosien poistopohjaa. Valmistellessamme syksyllä vuoden 2025 talousarviota otimme huomioon hallituksen ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaukset kaikkien toimintojemme henkilöstö- ja toimintakuluissa.

Kiitän henkilöstöä merkittävästä työpanoksesta toisen asteen koulutuksen hyväksi. Keskittyminen hyvään ja laadukkaaseen työhön vei tavoitteisiin, vaikka leikkausuutiset toivat epävarmuutta. Kiitän myös työelämän toimijoita ja sidosryhmiä hyvästä ja elinvoimaa vahvistavasta yhteistyöstä.

Anni Miettunen
johtaja
Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

1.2 Liikelaitoksen hallinto

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos kuuluu kaupungin konserniin. Kajaanin kaupunki vastaa järjestämislupansa mukaisesti ammatillisen ja lukiokoulutuksen organisoinnista omalla alueellaan, sekä ammatillisen koulutuksen suuntaamisesta Kainuun ja Koillismaan (Kuusamo) elinkeino- ja työelämän tarpeisiin. Kajaanin kaupunki päättää siitä, millaisia oppilaitoksia tai toimipisteitä se ylläpitää.



Kajaanin kaupungin hallintosäännön mukaan koulutusliikelaitos hoitaa ja vastaa toisen asteen koulutuksen lainsäädännössä ja järjestämislupapäätöksissä koulutuksen järjestäjälle sekä kuntalaissa kunnallisille liikelaitoksille määrätystä tehtävistä.

Kajaanin kaupunki ylläpitää koulutuksenjärjestäjänä kahta oppilaitosta, jotka ovat koulutusliikelaitoksen tulosalueita. Kajaanin lukio toteuttaa lukiokoulutusta ja Kainuun ammattiopisto ammatillista koulutusta. Kainuun ammattiopiston toimipaikat ovat Kajaaniin lisäksi Kuusamossa, Vantaalla ja Vuokatissa.



Kuva: Koulutusliikelaitoksen organisaatio ja johto 1.8.2024 alkaen.

Kainuun ammattiopiston tulosyksiköiden päälliköt ovat 1.8.2024 alkaen:

- Hyvinvointi ja liikunta: koulutuspäällikkö Raisa Ilkko
- Luonto, matkailu, ravintola ja catering: koulutuspäällikkö Renne Sämsalmi
- Tekniikka: koulutuspäällikkö Kauko Polvinen
- Teknologia: koulutuspäällikkö Jori Kortetjärvi
- Opiskelijapalvelut: opintoasiainpäällikkö Liisa Härmä
- Kuusamo: koulutuspäällikkö Jaana Pesonen
- Palvelualat: koulutuspäällikkö Osmo Rimpiläinen
- Työelämäpalvelut: asiakkuuspäällikkö Mirva Manninen
- Oppimisen tuki ja yhteiset koulutukset: koulutuspäällikkö Satu Help

Kajaanin lukion apulaisrehtorina toimii lehtori Saara Kupiainen.

Liikelaitoksen yleistä hallintoa ja taloutta johtaa kaupunginhallituksen alaisena toimiva johtokunta. Johtokunta edistää, ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunta valvoo liikelaitoksen etua. Esittelijänä toimii liikelaitoksen johtaja tai hänen estyneenä ollessa hänen tehtävään määräämänsä henkilö. Johtokunnassa on edustajat myös Kuusamosta ja Kuhmosta/Suomussalmelta. Liikelaitoksen johdon muodostavat johtokunta, liikelaitoksen johtaja ja tulosalueiden johtajat/rehtorit (lukio ja ammatillinen koulutus).



Vaalikauden 2023-2025 johtokunnan jäsenet

Johtokunnan jäsenistä ja heidän henkilökohtaisista varajäsenistään kuusi (6) nimeää Kajaanin kaupunki, kaksi (2) Kuusamon kunta ja yhden (1) yhdessä Kuhmo ja Suomussalmi, jotka vaihtavat varsinaisen ja varajäsenen paikkoja toimikauden vaihtuessa.

Kajaanin kaupunginhallituksen päätöksellä 20.06.2023 § 134 vaalikaudella 2023-2025 toimii seuraavista jäsenistä ja varajäsenistä koostuva johtokunta.

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Raimo Tornberg, pj (Kajaani)	Paavo Niemelä (Kajaani)
Anne Koski-Heikkinen, varapj (Kuusamo)	Tomi Meriläinen (Kuusamo)
Elina Kempainen (Kuusamo)	Hannu Ervasti (Kuusamo)
Valtteri Arffman (Kajaani)	Jyrki Lesonen (Kajaani)
Piritta Korhonen (Kajaani)	Peppiina Hakkarainen (Kajaani)
Juho Leinonen (Kajaani)	Jaakko Perhovaara (Kajaani)
Pirra Keränen (Kajaani)	Leena Törrö (Kajaani)
Johanna Saarivaara (Kajaani)	Senni Kela (Kajaani)
Terttu Huttu-Juntunen (Suomussalmi)	Tuomas Huotari (Kuhmo)
Minna Keränen, henkilöstön edustaja (Kajaani)	Eira Piipponen (Kajaani)
Auli Halonen, kh:n edustaja (Kajaani)	

Johtokunta kokoontui kahdeksan (8) kertaa vuoden aikana.

1.3 Taloudellinen kehitys

Koulutusliikelaitoksen tilinpäätöksen mukainen tilikauden ylijäämä on 867 199,76 €.

Koulutusliikelaitoksen saamat valtionosuudet olivat suurimpana tuloeränä yhteensä 35,871 milj. euroa, josta KAO:n valtionosuudet olivat yhteensä 31,4 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen rahoitusta jaetaan vuoden mittaan erillisillä lisärahoitushauilla. KAO sai syksyn lisärahausta yhteensä 116 113 €, joka koostui opiskelijavuosista 98 953 € ja harkinnanvaraisesta oppivelvollisten matkakorvauksista 17 180 €. KAO:n valtionosuus kasvoi edellisestä vuoteen noin 1,6 milj. euroa (+5,5 %). Lukion lopullinen valtionosuuskertymä oli 4,4 milj. euroa, mikä kasvoi edellisestä vuodesta 7,1 %, noin 0,292 milj. euroa. OKM:n 18.12.2024 päätöksen mukaan lukio sai vuodelle 2024 valtionosuutta lisää 142 653 €. Lisäys kohdistui nuoriin ja aikuisista hieman vähennettiin. Talousarvioon tehtiin keväällä 2024 talousarviomuutos eli noin reilun 1,8 milj. euron lisäys valtionosuuksiin vastaamaan OKM:n joulukuun 2023 mukaista valtionosuuspäätöstä vuodelle 2024. Lisäksi kulupuolelle henkilöstökuluihin ja muihin kuluihin tehtiin määrärahalisäyksiä vajaa 0,7 milj. euroa. Talousarviomuutokset olivat yhteensä n. +1,2 milj. euroa.

Koulutusliikelaitoksen liikevaihto n. 6,2 milj. euroa sisältää erilaisia myyntituottoja sekä suurimpana koulutusliikelaitoksen sisäiset tukipalvelujen vyörytystulot 4,3 milj. euroa. Liikevaihdon ulkoiset tuotot olivat yhteensä 1,8 milj. euroa, laskua edellisestä vuoteen 8,5 %. Muiden tuottojen toteuma sisältää pääosin hanketuloja, avustuksia ja tukia sekä muita pienempiä toimintatuottoja. Niiden kokonaistoteuma oli 2,1 milj. euroa ja kasvoivat 27,1 % edellisestä vuoteen verrattuna. Hanketuet ja avustukset kasvoivat yhteensä noin 26 %.

Koulutusliikelaitoksen kustannuksista aine- ja tarvikeostot olivat 2,3 milj. euroa ja ostot pysyivät edellisen vuoden tasolla. Palvelujen ostojen toteuma oli 10,6 milj. euroa, josta koulutusliikelaitoksen sisäiset tukipalvelujen vyörytysmenot olivat 4,3 milj. euroa. Tukipalvelujen vyörytyskustannukset laskivat 13,5 % (n. 0,610 milj. euroa) vuoteen 2023 verrattuna. Palvelujen ostot ilman sisäisiä vyörytyksiä olivat 6,3 milj. euroa ja kasvoivat vuoteen 2023 verrattuna 5 %. Palvelujen ostoissa kasvua oli koulutus- ja opetuspalveluissa, matkustus- ja kuljetuspalveluissa, majoitus- ja ravitsemispalveluissa, puhtaanapito- ja siivouspalveluissa sekä rakennusten ja alueiden kunnossapitopalveluissa.



Henkilöstökustannukset olivat 23,4 milj. euroa. Henkilöstömenot kokonaisuudessaan kasvoivat 7,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilötyövuosia (HTV2) kertyi 342,8 (vuonna 2023 HTV2 oli 335,8). HTV2 oli talousarviossa 339,8, joten toteuma on noussut 3 HTV2:ta siihen verraten. Vuoden 2024 palkankorotukset toteutettiin kunnallisten alojen palkkaohjelman mukaisesti.

Liiketoiminnan muut kulut olivat yhteensä noin 6,4 milj. euroa, josta 97 % on vuokratuluja (toimitilat, leasingit ja muut vuokrat). Liiketoiminnan muista kuluista toimitilojen vuokratustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 4 % ja leasinglaitteiden vuokratustannukset 10 %.

Koulutusliikelaitoksen poistojen määrä on pienentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 2,9 %. Poistot olivat noin 0,978 milj. euroa ja pienenevät 2,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Koulutusliikelaitoksen käyttöomaisuutta alaskirjattiin yhteensä noin 0,194 milj. euroa, mikä pienentää poistopohjaa tulevina vuosina. Kalustoinvestointien ja investointihankkeiden toteuma oli 0,858 milj. euroa (TA 0,935 milj. euroa).

Koulutusliikelaitoksen varsinaisen toiminnan tulos (liikeylijäämä/-alijäämä) on 222 344,29 € ylijäämäinen ja tulos ennen varauksia on 191 294,53 € ylijäämäinen, joten saatu rahoitus käytettiin tehokkaasti opetukseen ja ohjaukseen. Koulutusliikelaitoksen johtokunnan hyväksymän kehittämissuunnitelman mukaan liikelaitoksen kehittämisrahastoa käytettiin vuoden aikana 0,191 milj. euroa (TA 0,5 milj. euroa). Poistoero ja rahastonvähennys on tulosvaikutukseltaan yhteensä noin +0,676 milj. euroa parantaen tilikauden ylijäämää.

Vuoden 2025 varsinainen rahoituspäätös julkaistiin joulukuussa 2024, jonka mukaan Kainuun ammattiopiston rahoitus laskee vuoden 2023 tasolle. Kajaanin lukion rahoitus vastaavasti nousee vuoteen 2024 verrattuna.

1.4. Olennaiset tapahtumat

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Valmistauduttiin yhdessä Kajaanin kaupunkiorganisaation kanssa TE-palveluiden uudistukseen ja sen osana kotoutumiskoulutuksen vastaanottamiseen osaksi koulutusliikelaitoksen toimintaa niin, että Kainuun ammattiopisto KAO toteuttaa koulutuksen.

Edistettiin strategian toimeenpanoa arjeksi pitkin vuotta mm. uudistamalla organisoituminen ja toimintasääntö.

Valmistauduttiin hallituksen ammatillisen koulutuksen vuoden 2025 rahoitusleikkauksiin huomioimalla henkilöstövoimavarat, toiminta ja talous. Leikkaus otettiin huomioon talousarviossa kaikkien toimintojen henkilöstö- ja toimintakuluissa.

Kajaanin lukio

- Kajaanin lukio täytti 20 vuotta, mitä juhlittiin 14.12.2024.
- Toteutettiin Hyvän mielen viikko 8.4.-12.4.2024 yhteistyössä mm. Mieli Ry:n ja HVA:n kanssa
- Osallistuttiin Verkostosta laatua seutulukioihin -hankeeseen, jonka avulla otetaan käyttöön lukiokoulutuksen laatustrategia ja jatkuvan parantamisen toimintamalli. Vuonna 2024 toiminta painottui ensimmäisen arviointikierroksen toteuttamiseen ja kehittämiskohteiden havaitsemiseen. Kehittämiskohteita ovat mm. koulujen tilojen ja piha-alueiden viihtyisyyden kehittäminen, hyvien toimintatapojen noudattaminen sekä yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen korostaminen.

Kainuun ammattiopisto, KAO

- Otettiin käyttöön todistusten sähköinen allekirjoitus.
- Valmisteltiin KAO Kuusamon tilaratkaisua yhdessä Kuusamon kaupungin kanssa kampusmallilla, jossa on mukana mm. toisen asteen koulutus sekä nuorisotyö- ja järjestötoimintaa.
- Osallistuttiin Kuopion Taitaja 2024 -kisoihin, joista saatiin menestystä ja mitalisijoja – hopeaa ja pronssia.
- Suomussalmen Taitotehdas aloitti toiminnan 1.8.2024. Hanke toteutetaan yhdessä Suomussalmen kunnan kanssa ajalla 1.5.2024 – 30.4.2027.



- Seppälän toimipisteessä järjestettiin perinteiset Maalaismarkkinat 13.-14.9.2024.
- Osallistuttiin Ruka Nordic-tapahtumaan Rukalla 29.11.-1.12.2024 yli 100 opiskelijan ja opettajan voimin.

Tarjottiin KLL:n oppilaitosten opiskelijoille

- Ammatillisia opintoja lukiolaisille
 - Ravintolan asiakaspalvelu ja myynti, 18 osp
 - Yrittäjyyspolku, yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
 - Kasvatusala: Ammatillinen toiminta ja työelämäosaaminen kasvatus- ja ohjauksella, 20 osp
- Lukio-opintoja ammattiopiston opiskelijoille
 - Kaksoistutkinto 38 opiskelijaa
 - Aineopiskelijoita
 - Kehitettiin yhteistä korkeakouluhakua tukevaa valintatarjotinta

Kummassakin oppilaitoksessa päivitettiin järjestyssäännöt, joiden mukaan selkeytettiin opiskelijoiden mobiililaitteiden käyttöä. Päivittämiseen osallistettiin opiskelijoita ja opetushenkilöstöä.

1.5. Liikelaitoksen henkilöstö

Henkilöstömäärä

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen henkilöstövahvuus vuonna 2024 oli yhteensä 342,8 (v. 2023 335,8) HTV 2:a, jossa on nousua edellisen vuoden tilinpäätökseen verraten 7,0 HTV 2:a. Vastaavasti HTV2 oli talousarviossa 339,8, joten toteuma on noussut 3 HTV2:ta siihen verrattuna.

Palvelussuhteiden määrä 31.12.2024 palvelussuhteiden luonteiden mukaan oli 378 henkilöä (353 hlöä v. 2023). Palvelussuhteiden määrä on vaihdellut kuukausittain minimissään 349 henkilöä ja maksimissaan 378 henkilöä. Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen henkilöstöstä työskenteli 31.12.2024 toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa 297 henkilöä (79 %), määräaikaisessa palvelussuhteessa 81 henkilöä (21 %). Virkasuhteessa työskenteli 297 ja työsuhhteessa 81 henkilöä. Palvelussuhteista 328 oli kokoaikaista, 20 osa-aikaista ja 15 sivutoimista. Lisäksi omasta pyynnöstä osa-aikaisena työskenteli 2 henkilöä, osatyökyvyttömyyseläkkeellä 3 henkilöä, osittain varhennetulla eläkkeellä 8 henkilöä ja osittaisella hoitovapaalla 2 henkilöä.

Palveluksessa olevan henkilöstön sukupuolijakauman mukaan koulutusliikelaitoksessa työskenteli 165 miestä (46 %) ja 191 naista (54 %). Henkilöstön keski-ikä oli 50,1 vuotta (50,0 vuotta v. 2023). OVTES:n työehtosopimusalan piirissä työskenteli 294 henkilöä, KVTES:n sopimusallalla 83 henkilöä ja teknisellä sopimusallalla 1 henkilö.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 19,09 M€ (55 706 €/HTV 2) ja kokonaisuudessaan henkilöstökulut henkilösisivukuluineen olivat yhteensä 23,38 M€ (21,7 M€. v. 2023). Poissaolot nousivat palkattomien yksityisasioiden vuoksi 2023 vuoden 59 työpäivästä 103 työpäivään kasvun ollessa 74 %. Vuoden aikana eläkkeelle siirtyi 10 henkilöä. Pääsääntöisesti tilalle on palkattu uusia työntekijöitä, ja tehtäväkuvia on uudistettu tarpeen mukaisesti.

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen koulutuspäiviä kertyi yhteensä 457 kalenteripäivää (627 pv v. 2023). Henkilöstön osaamisen investoinnin kokonaiskustannukset olivat 358 518 euroa (210 398 euroa v. 2023). Kustannusten kasvuun ovat vaikuttaneet koulutusten osallistumismaksut, majoitus- ja matkakulut. Henkilöstön omaehtoista koulutusta on tuettu kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Osaamisen kehittäminen

Tammikuussa 2024 järjestettiin koko koulutusliikelaitoksen henkilöstöpäivä. Henkilöstöpäivän teemoina olivat uuden liikelaitoksen strategian mukaisesti kestävä kehitys, digipedagogiikka sekä opiskelija- ja asiakaslähtöisyys. Henkilöstöpäivässä osallistuttiin sekä yhteisiin luentoihin että työpajoihin.



Jyväskylän ammatillinen opettajakorkeakoulu on toteuttanut syksystä 2024 alkaen Opetushallituksen rahoituksella koulutusliikelaitoksen esihenkilöille Konduktööristä kuljettajaksi -koulutuksen, jossa kehitetään oppilaitoksen johtamisen uutta arkea, esihenkilötyötä ja yhteisjohtamista. Koulutus jatkuu kevättalven 2025.

Kajaanin lukion opettajat ovat osallistuneet vuoden aikana yhteisesti arviointiin ja oppimisen tukeen liittyvään koulutukseen. Lisäksi opettajat ovat osallistuneet aktiivisesti omien ainejärjestöjensä järjestämiin koulutuksiin. Henkilöstö on osallistunut myös esimerkiksi Ylioppilastutkintolautakunnan ja eri hankkeiden järjestämiin koulutuksiin.

Kainuun ammattiopiston henkilöstöä on osallistunut sisäisesti järjestettyihin koulutuksiin ja ulkoisten yhteistyökumppaneiden järjestämiin koulutuksiin. Sisäisessä koulutuskalenterissa on tarjottu sisäisiä koulutuksia ammatillisen koulutuksen keskeisiin toimintatapoihin liittyen: henkilökohtaistaminen, opinto- ja uraohjaus, osaamisen hankkiminen ja osaamisen osoittaminen sekä vastuullisuuteen, viestintään ja henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointiin liittyen. Koulutusten tallenteet ja koulutusmateriaalit ovat henkilöstön saatavilla jatkuvasti. Kahden digiteemaisen hankkeen tarjoamiin lyhyisiin täydennyskoulutuksiin kuten henkilöstön digikahviloihin ja työpajoihin on henkilöstö osallistunut aktiivisesti. Tekoäly ja verkkopedagogiikan kehittäminen ovat olleet keskeiset teemat. Henkilöstöstä valtaosa suoritti Ammatilaisen kädenjälki -verkkoalustalla Johdanto kestävään kehitykseen-verkkokurssin. Yhteistyökumppaneiden järjestämissä koulutuksissa on osallistuttu mm. yrittäjyyskasvatuksen erikoistumisopintoihin. Henkilöstö on suorittanut oman substanssiosaamisen kehittämiseksi ylemmän ammattikorkeakoulun opintoja sekä ammatti- ja erikoisammattitutkin- toja. Henkilöstöä on osallistunut työssä tarvittaviin kortti- ja passikoulutuksiin, ensiapukoulutuksiin ja muihin käytännön opetusasioihin liittyviin ja alakohtaisiin substanssikoulutuksiin.

Työhyvinvointi

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksessa huolehditaan hyvin lakisääteisestä työhyvinvointi- ja työsuojelutoiminnasta sekä tuetaan omaehtoista työhyvinvointia monipuolisesti. Sairauspoissaolotyöpäivien määrä lisääntyi ollen keskimäärin 9 työpäivää/HTV (v. 2023 8,33 ttp/HTV; v. 2022 8,1tp/HTV). Sairauspoissaolot oli 3 084 kalenteripäivää (2 797 kalenteripv. v. 2023.), jossa on nousua 10 % edelliseen vuoteen verrattuna. Sairauslomien palkkakustannukset nousivat 43 527 euroa, noin 13,5 % (v. 2024 366 435 e/v ja v. 2023 322 908 e/v). Työhyvinvointia on tuettu henkilöstökerhon toimintojen avulla sekä liikunta- ja kulttuurietu ePassilla. Henkilöstöllä on mahdollisuus käyttää työnantajan liikuntatiloja harrastus- ja virkistyskäyttöön. Koulutusliikelaitoksessa tehdään jatkuvaa yhteistyötä työterveyshuollon kanssa sairauspoissaolojen ennaltaehkäisemiseksi ja ennaltaehkäisyn kehittämiseksi.

1.6. Ympäristöasiat

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Koulutusliikelaitoksen toiminta perustuu kestävään kehitykseen, mikä luo pohjan taloudelliselle, tehokkaalle ja vaikuttavalle toiminnalle opetuksessa, työelämäyhteistyössä ja tukipalveluissa. Visiomme mukaan olemme vastuullisen tulevaisuuden tekijä, mikä viitoittaa kestävän kehityksen mukaista toimintaa pitkällä aikavälillä.

Kajaanin lukio

- Lukio on valmistautunut Okka-säätiön kestävän kehityksen sertifiointiin. Henkilöstö on tehnyt toiminnan arviointia, jonka pohjalta on tehty kestävän kehityksen kehittämissuunnitelma. Suunnitelmaan on saatu OKKA-säätiön kehittämissuunnitelmat, ja suunnitelma on viimeistelyssä niiden mukaisesti. Tavoitteena on, että säätiö auditoisi suunnitelman kevään 2025 aikana.
- Kestävän kehityksen teemoja käsitellään jatkuvasti eri oppiaineissa, ja Kajaanin lukio tekee sidosryhmäyhteistyötä kestävän kehityksen osalta muun muassa Kajaanin Mamsellin kanssa.
- Lukiolla on kestävän kehityksen tiimi. Lisäksi syksystä 2023 lähtien toiminut yhteisöohjaaja järjestää opiskelijoille kestävän kehityksen mukaista toimintaa.



Kainuun ammattiopisto, KAO

OKKA-säätiön vuonna 2022 tehdyn sertifiointin yhteydessä tehdyn kehittämissuunnitelman mukainen toiminta etenee suunnitellusti. Tähän vaikuttaa merkittävästi se, että KAO:lla on työskennellyt kestävän kehityksen koordinaattori vuoden alusta alkaen.

Esimerkiksi suunnitelman mukaisesti on valmisteltu/kehitetty

- tutkintokohtaisia kestävän tulevaisuuden osaamislupauksia,
- jätteiden lajittelun ajantasaisuutta ja sisäistä kierrätystä on kehitetty mm. hankkimalla astioita eri jätelajeille ja hankkimalla uusi jätekatos, sekä lisätty tiedotusta lajittelusta,
- kestävän kehityksen osaamisen asioita yhdessä työelämän kanssa koulutusaloittain,
- turvallisemman tilan periaatteita,
- henkilöstön kestävän kehityksen osaamista, mm. kaikki suorittavat Johdanto kestävään kehitykseen -verkko-kurssin. Henkilöstöpäivässä oli kestävän kehityksen luento ja työpajoja.

1.7. Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä muut toiminnan kehittymiseen vaikuttavat seikat

Graniteen kirjattujen merkittävimpien riskien tunnistaminen ja hallintakeinot

2.2.1 Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vuosittaiset heilahtelut.

- Riskiluku 20: Rahoitusmallin aiheuttamat vuosittaiset heilahtelut voivat olla suuria ja tämä aiheuttaa haasteita talouden suunnitteluun ja rahoituksen ennakointiin. Hallitusohjelman mukaisen vuonna 2026 kolmen vuoden siirtymävaiheen kautta voimaan tulevan rahoitusjärjestelmän uudistuksen vaikutukset alkavat tarkentua vuonna 2025. Hallituksen kevään 2024 kehysriihessä ja syksyn budjettiriihessä päättämien vuonna 2025 voimaan tulevien 120 M€:n rahoitusleikkausten toteuttamistavat tarkentuivat 19.12.2024 varsinaisessa rahoituspäätöksessä siten, että ammatillisen koulutuksen leikkaus pysyi KAO:lla noin 1,4 M€:ssä, jonka mukaan talousarvio valmisteltiin.
- Riskin syiden kuvaus: Ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkauksen taustalla ovat kansallisen tason syyt koulutuksen kasautumisesta, jota halutaan vähentää. Taustalla on havainto, että vuoden 2018 voimaan tulleen ammatillisen koulutuksen uudistuksen jälkeen opiskelijamäärät ovat kasvaneet, mutta opintosuoritukset eivät ole kasvaneet. Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan määrällinen kasvu ei ole ollut tervettä eikä koulutus ole ollut riittävän vaikuttavaa. Painotus ensimmäiseen tutkintoon on tämän vuoksi oleellista. Koulutuksen järjestäjän on tärkeää miettiä, mitä koulutuspaikkoja avataan haettavaksi yhteishaussa ja jatkuvassa haussa. Kannusteet tulevat lisääntymään uudessa rahoitusjärjestelmässä vuodesta 2026 eteenpäin kolmen vuoden siirtymäajalla - miten vaikuttavaa ja työllistävää koulutus on. Koulutuksen järjestäjän pitää suhtautua vakavasti koulutuksen vaikuttavuuden tuottamiseen.
- Hallintakeino: Tehdään ammatillisen koulutukseen 1,4 M€ sopeutus niin, että tarkastellaan tarvittava henkilöstömäärä sekä kehitetään koulutustoimintaa ja tukipalveluita. Tehdään syksyn 2024 ja kevään 2025 aikana 3-vuotinen suunnitelma vuosille 2025-2027 vaihtoehtoinen ammatillisen koulutuksen elinvoimaisuuden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Määritellään kärkialat ja -koulutukset sekä sisäiset ja ulkoiset yhteistyön tavoitteet. Toteutetaan jatkossakin tarvelähtöisiä koulutuksia jo tutkinnon suorittaneille uudistamalla toteutustapoja. Hyödynnetään analyysijä, ennakointi- ja markkinatietoutta sekä skenaario- ja koulutussuunnittelutyökaluja niin, että ammatillista koulutusta voidaan toteuttaa taloudellisesti, laadukkaasti ja vaikuttavasti toimintaympäristön tarpeisiin. Suunnitelman osana kehitetään asiakkuuksien johtamisen toimintamalli, jonka avulla voidaan vastata työelämän osaamisen kehittämiseen tarvittavalla tavalla mukaan lukien Edukai Oy:n markkinaehtoisesti toteuttama koulutus. Suunnitelmakokonaisuutta päivitetään tarpeen mukaan. Varaudutaan samalla vuoden 2026 alusta kolmen vuoden siirtymäajalla voimaan tulevaan rahoitusjärjestelmän uudistukseen.

2.3.1. Työn vaatavuudet kasvavat, mikä voi aiheuttaa osalle henkilöstöä jaksamisen haasteita.

- Riskiluku 20: Toimialan ja toimintaympäristön muutokset vaikuttavat työhön ja sen kuorimittavuuteen merkittävästi. Henkilöstölle asetetut vaatimukset ovat lisääntyneet, joka aiheuttaa henkistä kuormitusta. Yksilölle



asetettujen tehtävien määrä kasvanut. Tämä voi aiheuttaa kuormitusta, väsymystä sekä heikentää jaksamista ja työhyvinvointia.

- Hallintakeino: Henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelman laatiminen, työn muotoilu ja työn tekemisen tapojen uudistaminen sekä luopumisoppiminen työtehtävistä, joita ei ole tarpeen enää tehdä, sekä tehtäväkuvien selkeyttäminen. Tehtäväkuvien selkeyttäminen toteutetaan syksyn 2024 aikana, ja kesään 2025 saakka vahvistetaan suunnitelmallisesti yhteistyötä ja osallisuutta tukemaan työtä osana toimintakulttuurin kehittämistä ja strategian toimeenpanoa.

2.3.1. Tietohallinnon uudelleen organisoimien vaikutukset kokonaisuuden hallintaan ja kustannuksiin.

- Riskiluku 16: Tietohallinnon uudistuksen toteutus on johtanut siihen, että it-palveluita, infrastruktuuri- ja kapasiteettipalveluita sekä tietojohdantamista ei ole kehitetty tarvittavalla tavalla. Tämän vuoksi digipalvelukokonaisuus on jäänyt jälkeksi kehityksestä, mikä heikentää koulutuspalveluiden ja niitä tukevien palveluiden tarvelähtöisiä, laadukkaita ja oikea-aikaisia toteutuksia.
- Hallintakeino: Jatketaan vuonna 2023 aloitettua yhteistyön ja sopimusten uudistamista omistajan ja KAMK Oy:n kanssa. Uudistuksen vastinpariksi toteutetaan KLL:n digipalveluiden kehittämissuunnitelma, jota päivitetään vuosien 2024 ja 2025 aikana toimintaympäristön muutosten ja hallitusohjelman toisen asteen koulutusta koskevien kirjausten toimeenpanon vaikutusten hallitsemiseksi. Yhteistyöllä tuotetaan tietohallinnon peruspalvelut ja KLL:n omana tuotantona huolehditaan toisella asteella tarvittavat palvelut, joissa tarvitaan koulutustasokohtaista erityisosaamista.

2.1.1. Osaavan työvoiman saatavuus: Osaavaa ja pätevää henkilökunta ei saada rekrytoitua, mikä hankaloittaa liikelaitoksen perustoimintaa.

- Riskiluku 16: Tietyillä aloilla, kuten teknologia-aloilla, on hankaluuksia saada palkattua opetushenkilöstöä. Soveltuvia hakijoita on vähän.
- Hallintakeino: Jatketaan KLL:ssä sekä yhteistyössä omistajan ja KAMK Oy:n kanssa henkilöstön yhteiskäytön pilotointia. Esim. Kajaanin lukio hyödyntää KAMK Oy:n liikunnanopettajaa. Keväällä 2025 tarkastellaan aineenopettajien yhteiskäyttötarpeet ja -mahdollisuudet lukion ja perusopetuksen yläkoulujen välillä. Vahvistetaan edelleen henkilöstön pitovoimaa osaamisen ja esihenkilötyön kehittämisellä.

Muut merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät riskiarviointeineen on kuvattu kohdassa 2.2. Riskienhallinta.



2. Talousarvion toteutumisvertailu

2.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet

Valtuuston nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa liikelaitoksen johtaja

Sitova tavoite	Tavoite 2024	Toteutunut 2024	Tila
Tuottovaatimus	Peruspääoman korko 4 % (30 000 €)	30 000 €	Toteutuu 
Tilikauden ylijäämä	Ylijäämä ennen varauksia > 0 euroa	191 294,53 €	Toteutuu 



Toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2024	Toteutunut 2024	Tila
Koulutusliikelaitos on vahva toimija Kainuussa, Kajaanissa, Koillismaalla ja Vantaalla.	KAO: Yhteishaun ensisijaiset hakijat	KAO: Yhteishaussa ensisijaisia hakijoita > 520	558 Lähde Vipunen, Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku Vipusessa kolmella jaolliseksi.	Toteutuu
	KAO: Jatkuvan haun hakijamäärä	KAO: Jatkuvan haun kautta hakeneita henkilöitä >1800	1995 eri henkilöä hakenut. Näiden lisäksi hakemuksia, joiden perusteella ei pysty yksilöimään hakijaa.	Toteutuu
	Lukio: Yhteishaun ensisijaiset hakijat	Lukio: Yhteishaussa ensisijaisia hakijoita > 180	201 Lähde Vipunen, Perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaku Huom. Vipusen luvut näytetään kolmella jaollisena tässä raportissa.	Toteutuu
Koulutustarjontamme on laaja-alaista ja se palvelee aluetta ja yksittäistä asiakasta.	KAO: Suoritettuja koko tutkintoja	KAO: Koko tutkinnon suorituksia on 1100 (saman verran kuin arvio vuodelle 2023).	1168 Lähde: Vipunen, Rahoitusperusteraportti: Tutkinnot, tutkinnon osat ja painotetut pisteet (Live)	Toteutuu
	KAO: Suoritettuja tutkinnon osia	KAO: Suoritettuja tutkinnon osia 8300	9174 Lähde: Vipunen, Rahoitusperusteraportti: Tutkinnot, tutkinnon osat ja painotetut pisteet (Live)	Toteutuu
	Lukio: Ylioppilastutkinnon suorittaneet	Lukio: Ylioppilastutkinnon suorittaneita on 154 (Saman verran kuin arvio vuodelle 2023)	168	Toteutuu
Ammatillista koulutusta toteutetaan työelämälähtöisesti.	KAO: Työpaikkaohjaajien palautteiden keskiarvo	KAO: Työpaikkaohjaajien palautteiden keskiarvo > 4.0 asteikolla 1-5	4,2 Lähde: KAO:n Työelämäpalautteet PBI-raportti, joka muodostettu Arvon tiedoista.	Toteutuu
	KAO: Työpaikkakyselyiden keskiarvo	KAO: Työpaikkakyselyiden keskiarvo > 4.0 asteikolla 1-5	4,2	Toteutuu



			Lähde: KAO:n Työelämäpalautteet PBI-raportti, joka muodostettu Arvon tiedoista.	
	KAO: Työelämäpalautteen vastausprosentti	Vastausprosentit ovat parantuneet vuoteen 2023 verraten.	Vastausprosentit nousseet Työpaikkaohjaajien kysely 26 % -> 29 % Työpaikkakysely 24 % -> 29 % Lähde: KAO:n Työelämäpalautteet PBI-raportti, joka muodostettu Arvon tiedoista.	Toteutuu
Opiskelijat työllistyvät opintojen päätyttyä tai jatkavat opintojaan.	KAO: päättökyselyn opiskelijan arvio tilanteesta valmistumisen jälkeen	KAO: Valmistunut opiskelija arvioi olevansa töissä toisen palveluksessa, opiskelija tai yrittäjä opintojen jälkeen > 90 % (vastausprosentti 57).	88,3 % Vastausprosentti kyselyssä 59 % Lähde: KAO:n Opiskelijapalautteet PBI-raportti, joka muodostettu Arvon tiedoista.	Ei toteudu
	Lukion opiskelijoiden sijoittuminen valmistumisen jälkeen	Lukio: Valmistuneista on töissä tai jatko-opinnoissa useampi kuin 83 % (Tiedot saadaan noin 2 vuoden viiveellä)	87,2 % Lähde: Vipunen, Ylioppilastutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen Koulutuksen järjestäjä Vuonna 2022 valmistuneiden tilanne 1.v tutkinnon jälkeen (tuorein tieto)	Toteutuu
KLL ja KAMK tekevät yhteistyötä opiskelijoiden ja alueen työelämän osamistarpeiden täyttämiseksi.	KLL-KAMK yhteistyön määrä	KLL-KAMK yhteistyötä kehittävän työryhmän toiminta on vakiintunut ja yhteistyön painopisteet ja toimenpiteet etenevät suunnitelman mukaan.	Yhteistyö KLL:n ja KAMK Oy:n kanssa etenee suunnitelmallisesti, ja yhteistyöryhmä tapaa säännöllisesti valmistellen ja vahvistaen yhteistyön perustaa. Yhteistyön kehittämisen keskiöön on tunnistettu yhteinen tilannekuva ja tavoitteet, avoin vuorovaikutus ja yhdessä tekeminen, opetuksen ja ohjauksen laatu sekä hyvinvoinnin edistäminen. Yhteistyöryhmä toteutti toukokuussa kyselyn osapuolten esihenkilöille	Toteutuu osittain



			<p>yhteistyön ja yhteisten rajapintojen nykytilasta ja tulevaisuudesta tarkempien suunnitelmien toteuttamiseksi käytännössä. Kyselyn mukaan tulevaisuudessa on keskeistä nykyisen toiminnan laveneminen systemaattiseksi toimintatavaksi niiltä osin kuin se on osapuolten roolien ja vastuiden mukaan mahdollista. Työvälineinä ovat mm. yhteisen hyödyn tunnistaminen, yhteiset strategiset tavoitteet ja yhteistyön toiminnan suunnittelu. Arjen yhteistyötä on kehitetty ja kehitetään edelleen vuonna 2025 kyselyn pohjalta mm. johtoryhmien ja koulutusalojen tapaamisissa kohti käytäntöä. Oppimisympäristöjen ja osaamisen kehittämisen yhteishankkeet esim. teknologia-alalla (tuulivoima, sähkö ja metalli) ja sote-alalla vahvistavat osaltaan yhteistyötä ja sen systemaattisuutta. Tulevaisuuden yrittäjiä Kainuusta -yhteishanke on merkittävä alueen yrittäjyyttä ja elinvoimaa vahvistava yhteinen ponnistus. KLL osallistuu aktiivisesti Kampus 2025 -hankkeeseen, jonka perustaa on selkeytetty syksyn 2024 aikana hankkeen johtoryhmässä.</p> <p>KLL:n johtokunta ja KAMK Oy:n hallitus tapaavat kaksi kertaa vuodessa käyden läpi ajankohtaisia yhteisiä asioita.</p>	
--	--	--	---	--

Lapset ja nuoret

Koulutusliikelaitoksen opiskelijat viihtyvät ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	KAO: Opiskelijoiden päätökyselyn kysymys suositelusta (0-10)	KAO: Opiskelijoiden päätökyselyn suosittelisitko kysymyksen keskiarvo > 8,5 asteikolla 0-10	8,6	Toteutuu
	Lukio: Opiskelijakyselyn Voin suositella Kajaanin lukiota muille -kysymys	Lukio: Opiskelijakyselyn Voin suositella Kajaanin	4,1	Ei toteudu



		lukiota muille keskiarvo > 4,5	Päätökysely tammikuu - 24	<input type="checkbox"/>
	KAO: Vastausprosentti päätökyselyn opiskelija-palautteissa	Vastausprosentit ovat parantuneet vuoteen 2023 verraten.	Vastausprosentti nousut 56 % -> 59 % Lähde: KAO:n Opiskelija-palautteet PBI-raportti, joka muodostettu Arvon tiedoista.	Toteutuu
	Lukio: Vastausprosentti opiskelijakyselyssä	Vastausprosentit ovat parantuneet vuoteen 2023 verraten.	Vastaajien määrä: 103/168 61,3 % Vuonna 2023 vastausprosentti oli 19,5 %	Toteutuu
	KAO: Katsotaan eronneeksi %	KAO: Katsotaan eronneeksi % on pienempi kuin 11,2 % (Pienempi kuin vuonna 2023)	10,4 % Lähde Vipunen, Ammatillisesta koulutuksesta eronneet, koulutusta vaihtaneet ja keskeyttäneet Eronnut määrä jaettuna kokonaismäärällä. Huom! Eronnut tässä yhteydessä tarkoittaa, että opinto-oikeus on päättynyt "Katsotaan eronneeksi"- tilaan. Opiskelija on voinut jatkaa KAO:lla esim. toisessa tutkinnossa. Sama henkilö voi erota vuoden aikana myös useaan kertaan.	Toteutuu
	Lukio: Katsotaan eronneeksi %	Lukio: Katsotaan eronneeksi % on pienempi vuositasolla kuin 12,4 % (Koko Suomen lukio-opiskelijoiden eroprosentti)	4,2 % (Koko suomen lukioiden vastaava luku 11,4 %) Lähde: Vipunen, Lukiokoulutuksesta eronneet, koulutusta vaihtaneet ja keskeyttäneet Eronnut määrä jaettuna kokonaismäärällä. Huom! Eronnut tässä yhteydessä tarkoittaa, että opinto-oikeus on päättynyt. Opiskelija on voinut jatkaa uudestaan lukiolla. Sama henkilö voi erota vuoden aikana myös useaan kertaan.	Toteutuu



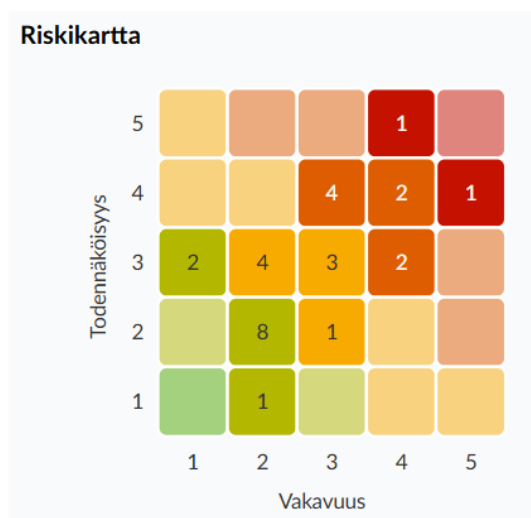
Kestävä kehitys

Koulutusliikelaitos toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	KAO: Keke-sertifiointi toimii kattavasti arjessa	KAO: Keke-toiminta etenee kehittämissuunnitelman mukaan (OKKA-säätiö)	Keke-toiminta etenee suunnitelman mukaisesti. Tähän vaikuttaa merkittävästi se, että KAO:lla on työskennellyt kestävän kehityksen koordinaattori vuoden alusta alkaen. Esimerkiksi suunnitelman mukaisesti on valmisteltu/kehitetty <ul style="list-style-type: none">tutkintokohtaisia kestävän tulevaisuuden osaamislupauksia,jätteiden lajittelun ajantasaisuutta ja sisäistä kierrätystä on kehitetty mm. hankkimalla astioita eri jätelajeille ja hankkimalla uusi jätekatos, sekä lisätty tiedotusta lajittelusta,kestävän kehityksen osaamisen asioita yhdessä työelämän kanssa koulutusala-kohtaisesti,turvallisemman tilan periaatteita,henkilöstön kestävän kehityksen osaamista, mm. kaikki suorittavat Johdanto kestävään kehitykseen -verkkokurssin. Henkilöstöpäivässä oli kestävän kehityksen luento ja työpajoja. On myös seurattu opiskelijoiden kestävän kehityksen opintojen suoritettuja osaamispistemääriä.	Toteutuu
	Lukio: Keke-sertifiointi vaikiinnutetaan arkeen	Lukio: Lukio on sertifioitu ja toiminta on alkanut kehittämissuunnitelman mukaan (OKKA-säätiö)	Kehittämissuunnitelma on laadittu. Suunnitelmaan on saatu OKKA-säätiön kehittämiskommentit, ja suunnitelma on viimeistelyssä niiden mukaisesti. Tavoitteena on, että säätiö auditoisi suunnitelman kevään 2025 aikana.	Toteutuu osittain



2.2 Riskienhallinta

20 – 25	Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski. Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
10 – 16	Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski. Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
4 – 9	Huomioitava tai seurattava riski. Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
1 – 4	Ei riskiä tai hyvin matala riski. Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.



Kohde	Riskialue	Riski	RL ↓
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Työn vaativuudet kasvavat, mikä voi aiheuttaa osalle henkilöstöä jaksamisen haasteita.	20
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.2.1. Taloudelliset riskit	Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vuosittaiset heilahtelut.	20
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Tietohallinnon uudelleen organisoimien vaikutukset kokonaisuuden hallintaan ja kustannuksiin.	16
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.1.1. Strategiset riskit	Osaavan työvoiman saatavuus.	16
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.4.1. Vahinkoriskit	Uhkaavat tilanteet sisäisten tai ulkoisten henkilöiden taholta.	12
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.3.1. Operatiiviset riskit	Organisaation johdon varahenkilöjärjestelmä on haavoittuvainen. Osaaminen ja vastuut ovat yksittäisten ihmisten varassa.	12
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.1.1. Strategiset riskit	Kainuun ja Koillismaan väestökehitys.	12
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.2.1. Taloudelliset riskit	Kiinteistöjen määrä ja käyttöaste ei ole taloudellisesti kannattavalla tasolla.	12
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.2.1. Taloudelliset riskit	Asuntoloiden kuntoon liittyvien korjausinvestointien laukeaminen	12
Liikelayokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelayos	2.1.1. Strategiset riskit	Alueen työvoimapulaan vastaaminen.	12



2.3 Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 2024
Sopimushallinta	<p>Sopimusten ja niihin liittyvien käytäntöjen läpikäyminen vakiinnutetaan (esim. valmistelu, sopimusajat, liitteet).</p> <p>Sopimusten toteutumista seurataan säännöllisesti ja sopimukseen merkitään kilpailutuksen yhteydessä arvioitu kokonaisarvo.</p> <p>Sopimushallintaa katselmoidaan kokonaisuutena esihenkilökokouksessa vähintään neljännesvuosittain.</p>	<p>Sopimushallinnan käytänteitä vakiinnutetaan suunnitelmallisesti, ja sopimushallintaa katselmoidaan säännöllisesti. Toimintaa jatketaan edelleen vuonna 2025.</p>
Taloussuunnittelu	<p>Talouden suunnittelu perustuu opiskelijämäärien sekä valtionosuuksien ja liiketoiminnan muiden tuottojen arviointiin talousraportoinnin, ennakoitiedon ja valtion talousarvioesityksen perusteella. Suunnittelussa ja toteuttamisessa otetaan huomioon palvelutuotanto, opiskelija- ja työelämälähtöinen koulutustarjonta, koulutusliikelaitoksen oppilaitosten ja tytäryrityksen yhteistyö, kaupunkikonserniyhteistyö sekä tarvittavat kehittämis- ja tehostamistoimet. Toimintaa kehitetään rullaavaksi.</p>	<p>Taloussuunnittelua toteutetaan ennakoiden ja sitä on kehitetty rullaavaan suuntaan. Taloushallintojärjestelmän toimivuus on tässä keskeistä, mikä on parantunut vuoden aikana jonkin verran. Taloussuunnittelussa hyödynnetään omistajan ja KLL:n strategian toteuttamista tukevia mittareita.</p> <p>Vuoden 2025 taloussuunnittelua vaikeutti koko 2024 vuoden ajan se, että hallituksen rahoitusleikkaukset tarkentuivat vasta vuoden lopussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö lähetti 19.12.2024 ammatillisen koulutuksen vuoden 2025 varsinaisen suoritepäätöksen. Päätöksen mukaan KAO:n rahoitus on yhteensä 29 872 783 €. Ministeriön mukaan vuoden 2025 valtionosuusrahoitus vähenee vuoden 2023 tasolle. Talousarvio 2025 valmisteltiin tämän perusteella, sillä se oli varmin tieto. Tämä piti KAO:n osalta paikkansa, sillä rahoitusleikkaus on päätöksen mukaan 1 427 127 €.</p>
Talousraportointi	<p>Johto ja esihenkilöt seuraavat vastuualueensa talouden toteutumista arjessa. Koulutusliikelaitoksen taloutta ja tavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausittain esihenkilökokouksissa. Mahdolliset poikkeamat selvitetään, niihin puututaan ja tehdään tarvittavat suunnan korjaustoimet ennakoivalla otteella. Taloudesta raportoidaan johtokunnan kokouksissa. Näiden toteutumisen edellytyksenä ovat toimivat taloushallinto- ja HR- järjestelmät.</p>	<p>Talouden toteutumisen seuranta toteutuu arjessa sekä johtoryhmässä ja johtokunnan kokouksissa. Seuranta sekä tulosvastuullisuutta ja tilivelvollisuutta on vahvistettu vuoden aikana suunnitelmallisesti ja näitä vahvistetaan edelleen vuonna 2025 tavoitteiden saavuttamiseksi. Seurannassa ja raportoinnissa on keskeistä taloushallintojärjestelmän toimivuus, mikä on parantunut vuoden aikana. Palveluntuottajan järjestelmätekniset ongelmat ovat kuitenkin vaikeuttaneet erityisesti henkilöstökulujen systemaattista seuranta ja tilinpäätöksen valmistelua. Toteutuman ennustettavuutta sekä omistajan ja KLL:n strategian toteuttamista tukevien mittareiden käyttöä raportoinnin osana on vielä kehitettävä, ja tähän on panostettu loppuvuoden aikana niin, että vuoden 2025 seuranta olisi entistä sujuvampaa ja luontainen osa tiedonhallintaa.</p>



<p>Hankkeiden (projektien) hallinnointi</p>	<p>Koulutusliikelaitoksen hanketoimintaa rahoitetaan rakennerahasto-ohjelmilla, EU-erillisohjelmilla ja yhteisöaloitteilla, Kainuun maakunnan kehittämisrahalla, valtionavustuksilla, muilla kansallisilla rahoituksilla sekä omarahoitusosuudella. Nämä hankkeet hallinnoidaan vuoden 2024 alusta kaupunkikonsernin LAARI-järjestelmässä kokonaisuutena.</p> <p>Koulutusliikelaitoksen sisäiseen kehittämiseen käytetään vuonna 2024 kehittämisrahastoa. Tavoitteena on toiminnan, pedagogiikan ja työelämäyhteistyön kehittäminen sekä opiskelijoiden ja opetushenkilöstön hyvinvoinnin vahvistaminen. Kehittämiskohteet ovat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Yhteiset palvelut: Tietohallinto• KAO: Opiskelijahyvinvoinnin vahvistaminen sekä Maahanmuuttajat työhön ja koulutukseen – toiminta- ja yhteistyömallin kehittäminen• Lukio: Opiskelijahyvinvoinnin vahvistaminen <p>Ohjataan, seurataan ja raportoidaan koulutusliikelaitoksen hanketoiminnan ja kehittämisrahaston käyttösuunnitelman toteutumista ydinjohtoryhmässä, esihenkilökokouksessa ja johtokunnassa.</p>	<p>LAARI-järjestelmä otettiin käyttöön, ja käyttö on vakiintunut.</p> <p>Hanketoiminnan kokonaisuudesta ja LAARI-järjestämän käyttöönotosta raportointiin johtokunnassa ja johtoryhmässä.</p> <p>Kehittämisrahaston käyttösuunnitelmat tarkennettiin keväällä. Toimintaa toteutettiin, seurattiin ja arvioitiin erityisesti oppimisen näkökulmasta syksyn aikana niin, että vuoden 2025 kehittämisrahaston käyttö on sujuvaa.</p>
---	---	---

Kajaanin kaupungin Koulutusliikelaitos	TP 2023	TP 2024
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	335,8	342,8



2.4 Talousarvion toteuma, tuloslaskelma ja investointiosa

Tuloslaskelma

Talousarvion toteutumisvertailu / tuloslaskelmaosa

sisältää sisäiset sekä ulkoiset tuotot ja kulut

Nimi	Alkuperäinen TA 2024	TA-muutokset	Muutettu TA 2024	2024	Poikkeama	Poikkeama %
Liikevaihto	6 495 668,00	0,00	6 495 668,00	6 155 302,79	-340 365,21	-5,24%
Liiketoiminnan muut tuotot	35 372 593,00	-33 750 000,00	1 622 593,00	2 075 702,45	453 109,45	27,93%
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä		35 612 086,00	35 612 086,00	35 871 388,75	259 302,75	0,73%
Materiaalit ja palvelut	-12 437 479,00	-489 535,00	-12 927 014,00	-12 926 279,61	734,39	-0,01%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 089 960,00	-296 535,00	-2 386 495,00	-2 287 143,11	99 351,89	-4,16%
Palvelujen ostot	-10 347 519,00	-193 000,00	-10 540 519,00	-10 639 136,50	-98 617,50	0,94%
Henkilöstökulut	-21 993 769,60	-232 000,76	-22 225 770,36	-23 379 188,02	-1 153 417,66	5,19%
Poistot ja arvonalentumiset	-1 011 196,00	0,00	-1 011 196,00	-1 172 154,38	-160 958,38	15,92%
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 011 196,00	0,00	-1 011 196,00	-978 338,75	32 857,25	-3,25%
Arvonalentumiset		0,00		-193 815,63	-193 815,63	
Liiketoiminnan muut kulut	-6 517 653,00	24 300,00	-6 493 353,00	-6 402 427,69	90 925,31	-1,40%
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-91 836,60	1 164 850,24	1 073 013,64	222 344,29	-850 669,35	-79,28%
Rahoitustuotot ja -kulut	-32 500,00	0,00	-32 500,00	-31 049,76	1 450,24	-4,46%
Muut rahoitustuotot	3 000,00	0,00	3 000,00	2 360,53	-639,47	-21,32%
Muille maksetut korkokulut		0,00		0,75	0,75	
Korvaus peruspääomasta	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-30 000,00	0,00	0,00%
Muut rahoituskulut	-5 500,00	0,00	-5 500,00	-3 411,04	2 088,96	-37,98%
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-124 336,60	1 164 850,24	1 040 513,64	191 294,53	-849 219,11	-81,62%
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-124 336,60	1 164 850,24	1 040 513,64	191 294,53	-849 219,11	-81,62%
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	383 522,03	0,00	383 522,03	484 857,51	101 335,48	26,42%
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	500 000,00	0,00	500 000,00	191 047,72	-308 952,28	-61,79%
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	759 185,43	1 164 850,24	1 924 035,67	867 199,76	-1 056 835,91	-54,93%



Investointiosa

Investoinnit KLL	MTA koko vuosi	Toteuma_kum	Jäljellä MTA
29194 Investoinnit Kajaanin kaupungin Koulutusliikelaitos	-935 900	-858 350	-77 550
291944 Kiinteät rakenteet ja laitteet	-59 900	-158 824	98 924
291944110_00001 Seppälän metsäkoneiden ajoharjoitteluympäristö/investointi	-31 400	-9 735	-21 665
291944110_00002 Teollisen pintakäsittelyn uudet virtuaaliset/Investointi	-19 500	-8 569	-10 931
291944110_00003 Toimiston muutostyö	-9 000		-9 000
291944110_00006 Rakennusala, elementtipöytä varusteineen		-140 520	140 520
291946 Koneet ja kalusto	-876 000	-699 526	-176 474
291946110_00004 Budjetoitinkohde - Kuljetusvälineet	-56 000		-56 000
291946110_00005 Koulutussähköauto Hyundai, Vantaan toimipiste		-49 749	49 749
291946310_00002 ICT-palvelin		-24 802	24 802
291946710_00001 Sähköinen pienkuormaaja Avant		-44 258	44 258
291946710_00002 Budjetoitinkohde - Muut koneet ja kalusto	-820 000		-820 000
291946710_00003 Maatalousalan traktorit 2 kpl		-122 611	122 611
291946710_00012 Kaivinkone		-141 000	141 000
291946710_00014 Haas-työstökeskukset 2 kpl		-153 321	153 321
291946710_00015 Logistiikka, Kuusamo, soravaihtolava (koukku)		-17 890	17 890
291946710_00017 Ajoneuvonosturit 2 kpl, Vantaa		-90 430	90 430
291946710_00025 Autoala Kuusamo, nosturi		-55 464	55 464
Kaikki yhteensä	-935 900	-858 350	-77 550



3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma

	1-12/2024		1-12/2023	
Liikevaihto		6 155 302,79		6 996 572,97
Liiketoiminnan muut tuotot		2 075 702,45		1 633 303,71
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä		35 871 388,75		33 958 287,05
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-2 287 143,11		-2 290 145,07	
Palvelujen ostot	-10 639 136,50	-12 926 279,61	-11 021 592,36	-13 311 737,43
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-19 096 249,22		-17 584 169,42	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 773 779,74		-3 465 298,98	
Muut henkilösivukulut	-509 159,06	-23 379 188,02	-654 938,74	-21 704 407,14
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-978 338,75		-1 007 053,11	
Arvonalentumiset	-193 815,63	-1 172 154,38	-20 538,99	-1 027 592,10
Liiketoiminnan muut kulut		-6 402 427,69		-5 979 604,86
Liikelylijäämä (-alijäämä)		222 344,29		564 822,20
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	2 360,53		1 904,06	
Muille maksetut korkokulut	0,75		-4 147,06	
Korvaus peruspääomasta	-30 000,00		-9 277,50	
Muut rahoituskulut	-3 411,04	-31 049,76	-6 707,20	-18 227,70
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		191 294,53		546 594,50
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		191 294,53		546 594,50
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		484 857,51		-253 197,22
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		191 047,72		655 592,36
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		867 199,76		948 989,64
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2024	2023		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,04	2,68		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,04	2,66		
Voitto, %	3,11	7,81		



3.2. Rahoituslaskelma

	1-12/2024		1-12/2023	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	222 344,29		564 822,20	
Poistot ja arvonalentumiset	1 172 154,38		1 027 592,10	
Rahoitustuotot ja -kulut + (-)	-31 049,76		-18 227,70	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	1 363 448,91	0,00	1 574 186,60
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-858 349,93		-774 629,99	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	68 602,50	-789 747,43	119 037,63	-655 592,36
Toiminnan ja investointien rahavirta		573 701,48		918 594,24
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	11 555 285,48		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	11 555 285,48	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00		0,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-12 290 255,00		-861 357,87	
Saamisten muutos	24 269,17		-109 637,68	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	0,02		-434 365,32	
Korottomien velkojen muutos	136 758,57	-12 129 227,24	487 566,78	-917 794,09
Rahoituksen rahavirta		-573 941,76		-917 794,09
Rahavarojen muutos		-240,28		800,15
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 882,45		2 122,75	
Rahavarat 1.1.	2 122,75	-240,30	1 322,60	800,15

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	6931	6357
Investointien tulorahoitus, %	172,64	240,12
Laskennallinen lainanhoitokate	0,94	-378,59
Lainanhoitokate	1 817 932,88	-378,59
Kassan riittävyys, pv	0,02	0,02
Quick ratio	2,10	7,56
Current ratio	2,10	7,56



3.3 Tase

VASTAAVAA	1-12/2024	1-12/2023	VASTATTAVAA	1-12/2024	1-12/2023
A PYSYVÄT VASTAAVAT	5 682 313,67	6 064 720,61	A OMA PÄÄOMA	17 690 136,24	17 013 984,20
I Aineettomat hyödykkeet	1 009 863,51	1 218 678,99	I Peruspääoma	750 000,00	750 000,00
1. Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	III Muut omat rahastot	2 624 937,50	2 815 985,22
2. Pitkävaikutteiset menot	1 009 863,51	1 218 678,99	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 447 998,98	12 499 009,34
3. Ennakkomaksut		0,00	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	867 199,76	948 989,64
II Aineelliset hyödykkeet	4 643 978,70	4 817 570,16	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 656 974,22	4 141 831,73
1. Maa- ja vesialueet	0,00		1. Poistoero	3 656 974,22	4 141 831,73
2. Rakennukset	2 313 509,76	2 506 855,65	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	92 097,38	86 037,28
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	209 062,45	56 115,85	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	92 097,38	86 037,28
4. Koneet ja kalusto	2 107 945,87	1 980 091,82	E VIERAS PÄÄOMA	15 084 301,85	3 392 257,78
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13 460,62	274 506,84	I Pitkäaikainen		0,00
III Sijoitukset	28 471,46	28 471,46	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat		0,00
1. Osakkeet ja osuudet	28 471,46	28 471,46	II Lyhytaikainen	15 084 301,85	3 392 257,78
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	72 035,92	65 975,82	3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	11 555 285,48	
2. Lahjoitusrahastojen varat	72 035,92	65 975,82	6. Saadut ennakot	457 492,10	946 609,06
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	30 769 160,10	18 503 414,56	7. Ostovelat	1 132 676,97	972 733,58
I Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	0,00	-0,02
1. Aineet ja tarvikkeet		0,00	9. Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	468 419,00	424 216,03
2. Keskeneräiset tuotteet	0,00	0,00	10. Siirtovelat	1 470 428,30	1 048 699,13
II Saamiset	30 767 277,65	18 501 291,81	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>36 523 509,69</u>	<u>24 634 110,99</u>
Pitkäaikaiset saamiset	11 199,60	11 199,60			
4. Muut saamiset	11 199,60	11 199,60			
Lyhytaikaiset saamiset	30 756 078,05	18 490 092,21			
1. Myyntisaamiset	703 156,05	654 561,60			
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	29 440 872,31	17 150 617,30			
4. Muut saamiset	164 269,16	125 607,60			
5. Siirtosaamiset	447 780,53	559 305,71			
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 882,45	2 122,75			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>36 523 509,69</u>	<u>24 634 110,99</u>			

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	59,19	89,31
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	33,17	5,74
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	14 315	13 448
Lainakanta 31.12., 1 000 €	11 555	0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €		
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0

3.4 Tilikauden tuloksen käsittelyt

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen johtokunta allekirjoittaa koulutusliikelaitoksen tilinpäätöksen vuodelta 2024 ja päättää, että tilikauden ylijäämä 867 199,76 € kirjataan koulutusliikelaitoksen taseeseen oman pääoman tilikauden yli-/alijäämätilille. Liikelaitoksen johtokunta esittää tilinpäätöksen Kajaanin kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.



4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on aktivoitu hankintameno, josta on vähennetty poistot ja rahoitusosuudet. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina pysyvien vastaavien taloudellisen pitoajan perusteella. Alle 10 000 euron hankinnat on kirjattu vuosikuluksi.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenojen mukaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Tilinpäätöskirjassa 2024 on tarkennettu liitetietoja vastaamaan tuloslaskelman erittelyä vuoden 2023 vertailutietojen osalta toimintatuottojen ja saamisten erittelyssä.

4.2. Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto ja muut varsinaisen toiminnan tuotot	2024	2023
Liikevaihto		
Muu liikevaihto	6 155 302,79	6 996 572,97 *
Liitetoiminnan muut tuotot:		
EU-tuet	436 846,87	567 877,96
Muut tuet ja avustukset	1 306 818,09	770 831,90 *
Muut tuotot	332 037,49	294 593,85 *
Tuet ja avustukset kunnalta	35 871 388,75	33 958 287,05
Liikevaihto ja muut tuotot yhteensä	44 102 393,99	42 588 163,73 *

**Tarkennettu 2023 toimintatuottojen erittely vastaamaan tuloslaskelmaa*

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet:		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20-40 vuotta	tasapoisto
Muut rakennukset	15-25 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5-10 vuotta	tasapoisto
Kuljetusvälineet	3-5 vuotta	tasapoisto
Kuljetusvälineet, raskaskalusto	7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkonet	5-7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkonet, maarakennuskoneet	7 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	7 vuotta	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3-5 vuotta	tasapoisto
Muut koneet ja kalusteet	5-7 vuotta	tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	

Tuloutus kaupungille	2024	2023
Peruspääoman korko	30 000,00	9 277,50



Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot euroa	2024	2023
Muut toimintatuotot/myyntivoitot	0,00	0,00
Muut hyödykkeet	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	0,00	0,00

4.3. Taseen liitetiedot

4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	Muut pitkävaik. menot	Rakennukset	Muut kiinteät rakent. ja laitt.	Kuljetusvälineet	Muut koneet ja kalusto	Enn.maksut ja keskener.	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 218 678,99	2 506 855,65	56 115,85	571 704,06	1 408 387,76	274 506,84	6 036 249,15
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	158 824,21	49 749,11	649 776,61	0,00	858 349,93
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-68 602,50	0,00	0,00	0	0,00	-68 602,50
Siirrot erien välillä	0,00	0,01	50 238,24	130 000,00	80 807,98	-261 046,22	0,01
Tilikauden poisto	-208 815,48	-117 823,32	-56 115,85	-163 039,10	-432 545,00	0,00	-978 338,75
Arvonalennus	0,00	-6 920,08		-23 009,58	-163 885,97		-193 815,63
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 009 863,51	2 313 509,76	209 062,45	565 404,49	1 542 541,38	13 460,62	5 653 842,21

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserniyhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8 410,00	20 061,46	28 471,46
Hankintameno 31.12.	8 410,00	20 061,46	28 471,46
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 410,00	20 061,46	28 471,46

	Koti- paikka	Omistus- osuus	Liikelaitoksen osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitto/tappio
Tytäryhteisöosakkeet Edukai Oy	Kajaani	100 %	8 410,00		
Muut asunto-osakkeet Asunto Oy Erätie 12-14 D 41	Kajaani	100 %	20 061,46		

Vaihtuvat vastaavat 31.12.2022

Saamisten erittely



Saamisten erittely	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöltä				
Myyntisaamiset	0,00	124 075,11	0,00	126 168,08 *
Yhteensä	0,00	124 075,11	0,00	126 168,08
Saamiset kunnalta				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	29 440 872,31	0,00	17 150 617,30
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	29 440 872,31	0,00	17 150 617,30
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	579 080,94	0,00	654 561,60
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	11 199,60	164 269,16	11 199,6 *	125 607,60
Siirtosaamiset	0,00	447 780,53	0,00	559 305,71
Yhteensä	11 199,60	1 191 130,63	11 199,6 *	1 339 474,91 *
Saamiset yhteensä	11 199,60	30 756 078,05	11 199,6 *	18 616 260,29 *

**Korjattu vuoden 2023 vertailulukuja myyntisaamiset tytäryhteisöiltä, muut saamiset pitkäaikaiset sekä pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten yhteissummien osalta.*

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2024	2023
Projektisaamiset/EU-hankkeet	319 526,29	493 939,69
Muut erät	128 254,24	65 366,02
Muut siirtosaamiset yhteensä	447 780,53	559 305,71

4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	2024	2023
Peruspääoma 31.12	750 000,00	750 000,00
Kehittämisrahasto 1.1.	2 815 985,22	3 471 577,58
Vähennykset tilikaudella	-191 047,72	-655 592,36
Kehittämisrahasto 31.12	2 624 937,50	2 815 985,22
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 1.1.	13 447 998,98	12 499 009,34
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 31.12.	13 447 998,98	12 499 009,34
Tilikauden yli-/alijäämä	867 199,76	948 989,64
Oma pääoma yhteensä 31.12.	17 690 136,24	17 013 984,20

Erittely poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista	2024	2023
Poistoero	3 656 974,22	4 141 831,73



Vieras pääoma	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	30 630,79	0,00	48 456,33
Yhteensä	0,00	30 630,79	0,00	48 456,33
Velat kunnalle				
Lainat		11 555 285,48	0,00	
Yhteensä	0,00	11 555 285,48	0,00	0,00
Velat muille				
Saadut ennakot	0,00	457 492,10	0,00	946 609,04
Ostovelat	0,00	1 102 046,18	0,00	923 879,32
Muut velat	0,00	468 419,00	0,00	424 216,03
Siirtovelat	0,00	1 470 428,30	0,00	1 048 699,13
Yhteensä	0,00	3 498 385,58	0,00	3 343 403,52
Vieras pääoma yhteensä	0,00	15 084 301,85	0,00	3 392 257,78

Siirtovelkojen olennaiset erät	2024	2023
Lomapalkkajaksotus	1 393 128,97	965 156,19
Muut erät	77 299,33	83 542,94
Muut siirtovelat yhteensä	1 470 428,30	1 048 699,13

4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2024	2023
Leasing-vastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	907 328,56	861 852,78
Myöhemmin maksettavat	1 087 212,16	1 290 129,93
	1 994 540,72	2 151 982,71
Projektivastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	385 232,00	182 186,00
Myöhemmin maksettavat	283 064,00	52 144,00
	668 296,00	234 330,00
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	401 519,00	693 384,00
Myöhemmin maksettavat	110 038,00	359 380,00
	511 557,00	1 052 764,00

4.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2024	2023
Henkilöstön määrä 31.12.		
yhteensä	343	336
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	23 379 188,02	21 704 407,14*
Henkilöstökuluja aktivoitu	0,00	0,00
<i>*Korjattu vuoden 2023 vertailuluvun summa vastaamaan tuloslaskelmaa.</i>		



4.6 Toimeksiantojen pääomat

4.6 Toimeksiantojen pääomat	2024	2023
Stipendirahastot		
Kajaanin lukion stipendirahasto	88 179,15	81 611,61
Kainuun ammattiopiston stipendirahasto	3 918,23	4 425,67
yhteensä	92 097,38	86 037,28



5. Kirjanpitokirjat ja tositelajit

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Konsernikirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

TOSITELAJIT

Kirjanpito

TAPAHTUMA	
AKT	Aktivoinnit
ALV	ALV-maksuajo
AS	Alkusaldo
ML	Matkalaskut
MU	Muistiositteet
KOM2	KOM kirjaukset kirjanpito
PA	Palkat
Pankki	Pankkitositteet
RA	Rahoituslaskelman ulkopuolinen
VY1 - VY5	Vaiheen 1 - 5 vyörytysten tositenumero
VYP	Vyörytysten peruutusosite
XAS	Kirjanpidon konversio
ZJA	Automaattisen raportoinnin jaksotusosite
TIM	Timmi
17	Ceepos sare
CK	Ceepos kirjanpito
17P	Pusatec sare
JA	Jamix

SÄILYTYSTAPA

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

Myyntireskontra

AMK	Manuaaliset kohdistukset	Sähköisessä järjestelmässä
AMS	Manuaaliset suoritukset	Sähköisessä järjestelmässä
HYV	Hyvitysten palautus	Sähköisessä järjestelmässä
KL	Korkolasku	Sähköisessä järjestelmässä
LT	Luottotappiokirjaus	Sähköisessä järjestelmässä
MKM	Myyntireskontran kohdistustapahtumat maksutosite	Sähköisessä järjestelmässä
MKP	Myyntireskontran kohdistustapahtumat päätösosite	Sähköisessä järjestelmässä
PSU	Perintä toimeksiantoliittymä	Sähköisessä järjestelmässä
VII	Viitesuoritukset	Sähköinen arkistointi
XMY	Myre-konversio	Sähköisessä järjestelmässä
10 - 99	Laskulajit 10-99	Sähköisessä järjestelmässä

Ostoreskontra

JA	Jaksotusosite	Sähköisessä järjestelmässä
OL	Ostolaskut	Sähköinen arkistointi
OM	Ostoreskontran maksut	Sähköinen arkistointi
OKM	Ostoreskontran kohdistustapahtumat maksutosite	Sähköisessä järjestelmässä

Käyttöomaisuus

KOM	Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
KPA	Käyttöomaisuuden palautustapahtuma	Sähköisessä järjestelmässä
XKOM	Kom-konversio	Sähköisessä järjestelmässä



6. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kajaanissa 26. päivänä helmikuuta 2025

Johtokunta:

Raimo Tornberg, puheenjohtaja

Anne Koski-Heikkinen

Elina Kemppainen

Valtteri Arffman

Piritta Korhonen

Juho Leinonen

Pirra Keränen

Johanna Saarivaara

Terttu Huttu-Juntunen

Minna Keränen

Anni Miettunen
liikelaitoksen johtaja